

Πριν λίγα χρόνια, το 2012, χρονιά που γιορτάζαμε τα 100χρονα της απελευθέρωσης της Σιάτιστας από τον οθωμανικό ζυγό, διάβασα πολλές εφημερίδες του 1913 καθώς και δημοσιευμένες αναμνήσεις ανθρώπων που είχαν γράψει την Ιστορία εκείνης της εποχής.

Για ειδικότερους λόγους έρευνας εστίασα την προσοχή μου στον τρόπο με τον οποίο οι Έλληνες γιόρτασαν το 1913 την 1^η επέτειο της απελευθέρωσής τους. Τότε ήταν που, ύστερα από την ανάγνωση του δημοσιεύματος που ακολουθεί, καμάρωσα την **αρχοντιά και το ήθος** των σιατιστινών προγόνων μας του 1913.

Εφημερίδα ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ 5/11/1913

**Η ΣΙΑΤΙΣΤΑ
ΠΑΝΗΓΥΡΙΖΟΥΣΑ ΜΕΤ' ΕΝΘΟΥΣΙΑΣΜΟΥ
ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΩΣΙΝ ΤΗΣ**

ΣΙΑΤΙΣΤΑ, 5 (του ανταποκριτού μας). Η πόλις μας επί τω εορτασμό της απελευθέρωσέως αυτής δια της μεγάλης μάχης της 4^{ης} Νοεμβρίου 1912 ετέλεσεν πάνδημον μνημόσυνον εν τω ναώ του Προφήτου Ηλιού, πενθίμως διακεκοσμημένω υπέρ των ενδόξως πεσόντων.

Κατά την συγκινητικήν ταύτην επιμνημόσυνον τελετήν παρίσταντο ο Διοικητικός επίτροπος κ. Κουσίδης, ο Δήμαρχος κ. Θεοδώρου μεθ' απάντων των μελών του Δημοτικού Συμβουλίου, άπας ο κλήρος, το προσωπικόν και οι μαθηταί των σχολών και άπειρον πλήθος.

Μετά την επιμνημόσυνον τελετήν ο κ. <Θωμάς> Παπαδημητρίου <διδάσκαλος> εξεφώνησεν κατάλληλον τη περιστάσει λόγον, συγκινήσαντα μέχρι δακρύων και εξαίροντα θερμός την σπουδαιότητα της νίκης της 4^{ης} Νοεμβρίου.

Εκ της εκκλησίας εν προφανεί συγκινήσει το άπειρον εκκλησίασμα μετέβη κατ' ευθείαν εις τους τάφους των ηρώων μας, όπου μετά το κεκανονισμένον τρισάγιον υπέρ των ιερών ψυχών των ελευθερωτών μας ο διοικ<ητικός> υπάλληλος κ. Τριγγέτας απήγγειλεν ελεγείον προκαλέσαν άφθονα τα δάκρυα των παρισταμένων, εν τω μεταξύ τούτω οι μαθηταί και αι μαθήτριάι εστεφάνωναν και έρραινον με άφθονα άνθη τους τάφους των πεσόντων κατά την χαρμόσυνον ταύτην ημέραν.

Μετά ταύτα το Δημοτικόν Συμβούλιον εν σώματι καθώς και κοινοτική επιτροπή επεσκέφθη κατ' οίκον τους τραυματίας της ιστορικής μάχης κ. κ. Ηρακλήν Γκιουλέκαν, Αθ<ανάσιον> Χατζηζήσην, Λάζ<αρον> Κατσιανίκον και την χήραν του φονευθέντος συμπολίτου μας Γεωργ<ίου> Τσίπου.

Μετά μεσημβρία οι μαθηταί άδοντες πατριωτικά τραγούδια μετά του προσωπικού των Σχολών ημών, παρακολουθούντος απείρου πλήθους εξέδραμον εις το πεδίον της μάχης Καστράκι ένθα οι μαθηταί δι' ασμάτων εξύμνησαν τον ηρωισμόν των πεσόντων.

Αφ' ετέρου ο κ. Γκιουλέκας απήγγειλεν προσλαλιάν εξυμνούσαν την γλυκύτητα του θανάτου υπέρ Πατρίδος, εν τέλει της οποίας προσφωνήσας τους

μαθητάς απέσπασε παρ' αυτών ένορκον υπόσχεσιν ότι θα μιμηθούν τους ενδόξως πεσόντας ήρωας.

Τέλος ο Διευθυντής του Μονοπωλείου των Καπνών Γκαργκατσούιας προσέφερεν αναψυκτικά εις τον λαόν και τους μαθητάς, οίτινες επιστρέφοντες παρήλασαν δια της κεντρικής οδού μέχρι της αγοράς της Γερανεΐας, του κ. Ζυγούρη ευχηθέντος τοις μαθηταίς όπως εύρουν όμοιον θάνατον προς τον των πεσόντων ηρώων μας εν τη απελευθερώσει των υποδούλων αδελφών.

Η παρέλασις διελύθη 6 μ.μ.

Ανταποκριτής

Τα ίδια αισθήματα ξανάνιωσα φέτος, όταν πληροφορήθηκα ότι η συμπατριώτισσά μας κ. Ναούμα Ταχμιντζή δώρισε στην πόλη μας την εκκλησία του Αγίου Ελευθερίου!

Το κείμενο της δήλωσής της στον τοπικό ραδιοσταθμό radiosiatista:

«...Ο τόπος εδώ ψηλά στο Καστράκι είναι τόπος ιερός, τόπος θυσίας' όμως έλειπε ένα καντήλι, μια γωνιά που ν' ανάβουν το κεράκι τους όσοι ανηφορίζουν κάθε Νοέμβρη και τιμούν τους ήρωες που έπεσαν για την Απελευθέρωση της Σιάτιστας.

Τώρα οι ήρωες αυτοί θα έχουν το εκκλησάκι τους. Είναι ο Άγιος Ελευθέριος, είναι μια δέηση, μια προσευχή όλης της Σιάτιστας για την ανάπαυση των ψυχών τους....»,

Ήταν, για μένα, βαθιά ανθρώπινο και μεγαλόκαρδο, δήλωνε τη συνέχεια μιας παράδοσης που θέλει τους Σιατιστινούς να αναγνωρίζουν και να τιμούν όσους τους ευεργετούν, έστω και με καθυστέρηση κάποιες φορές.

Με τη δωρεά της η κ. Ταχμιντζή εκπλήρωσε ένα δικό της τάμα, αλλά, αποδίδοντας φόρο τιμής στους πεσόντες της μάχης της 4ης Νοεμβρίου 1912, εκπλήρωσε και την ηθική υποχρέωση ολόκληρης της Σιάτιστας στους ήρωες αυτούς.

Από τότε, μέσα από τα τοπικά ΜΜΕ παρακολούθησα την πορεία της δωρεάς αυτής και την καταγράψω:

Είδα την πρώτη τοποθέτηση/απόθεση του στη δημοσιά, στη βάση του υψώματος «Υπολοχαγού Γ. Καπιτσίνη».

Ύστερα διάβασα την άμεση/καθοριστική απόφαση της κ. Ταχμιντζή να διαμορφώσει με δικά της επί πλέον έξοδα τον δρόμο που οδηγούσε στην

κορυφή του υψώματος ώστε να ολοκληρωθεί η μεταφορά του ναΐσκου, λες και κάποια αόρατη δύναμη την έσπρωχνε στην πραγμάτωση και αυτής της δωρεάς για να είναι «ελεύθερος» και ο δρόμος που μας οδηγεί στο εκκλησάκι του Αγίου Ελευθερίου!

Ένας άνετος δρόμος που εξυπηρετεί κάθε μέρα πλήθος επισκεπτών/προσκυνητών.

Στη συνέχεια, πάλι μέσα από την πληροφόρηση των τοπικών ΜΜΕ, παρακολούθησα την περιπέτεια της μεταφοράς του ναΐσκου στην κορυφή και την αγωνία της δωρήτριας, που ήταν παρούσα στη διαδικασία!

Στο τέλος χάρηκα το αποτέλεσμα των προσπαθειών των συνεργείων, που καθοδηγούνταν και υποστηρίζονταν παντοιοτρόπως από την αμετάκλητη απόφαση της κ. Ταχμιντζή να εκτελέσει πιστά, στη μορφή που το είχε αναγγείλει, το τάμα της.

Τα όσα ακολούθησαν ήταν απλόχερα και με περισσή φροντίδα σχεδιασμένα από τη Δωρήτρια. Όλα κάτω από το διακριτικό αλλά άγρυπνο βλέμμα της, με στόχο να γίνουν σωστά προσαρμοσμένα στον τόπο, τόπο θυσίας, και στον ιερό χώρο ενός ναού:

Η διαμόρφωση του χώρου με σεβασμό στην ιδιομορφία του τοπίου

Ο εξοπλισμός με τα απαραίτητα λειτουργικά αντικείμενα, προσαρμοσμένα στη συγκεκριμένη εκκλησία

Η αγιογράφηση

Ὁ
ΘΕΙ
ΟΣ

ΝΑΟΜ

www.siatista.info

ἀγαπή
σατε τὸν θεόν

Ύστερα ήρθε η μεγάλη μέρα των «Θυρανοιξίων» του Ναού.

Στο ύψωμα «Ανθυπολοχαγού Γ. Καπιτσίνη», γεμάτο από Σιατιστινούς, επισκέπτες από όλη την Ελλάδα και τους Κρήτες απογόνους των μαχητών της 4^{ης} Νοεμβρίου 1912, ο ίδιος ο Δεσπότης μας, ο Σεβασμιώτατος Παύλος, τέλεσε την ακολουθία των Θυρανοιξίων και βράβευσε τη Δωρήτρια, τιμώντας την με τον «Σταυρό του Αγίου Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου του Μυροβλήτου», ύψιστη τιμή που απονέμει η Μητρόπολή μας.

Ἐπεδή

τοῖς εὖ ποιῶσιν καὶ τὸ ἀγαθὸν ἐργαζομένοις
προήμα ἰκαινῶν καὶ βραβεύων
κατὰ τὸ ἀπωτολικὸν λόγιον «Δόξα καὶ τιμὴ
καὶ ἀρετὴ παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθόν»,

Ἔδοξεν

καὶ τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Σισανίας καὶ Σιατίστης
γέρας ἀπονῆμαι,

ἦτοι τὸν Σταυρὸν τῆ Ἁγίας Μεγαλομάρτυρος
Δημητρίου τῆ Μυροβλήτου

τῆ ἐξειμίμῳ, εὐσεβῆ καὶ φιλοπάτριδι

κ. **Νάμα Δημ. Ταχμιντζή**

καὶ διπλώματι τῷδε βεβαιῶσαι τὴν διηνεκὴν
καὶ πολυτερέως εὐεργετικὴν προφορὰν αὐτῆς
τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ κοινωσίᾳ

ἰσχύτως δὲ τὴν χορηγίαν τῆς ἀνεγέρσεως

τῆ περικαλλῆς ναυδοξίας Ἁγίας Ἐλευθερίας

ἐν τῷ βραχῶδα ὑψώματι «Καστεράκι», ὅπου καὶ ἐγένετο

ἡ μάχη τῆς 4ης Νοεμβρίου 1912

διὰ τὴν προάσπισιν τῆς ἐλευθερίας

τῆς πόλεως Σιατίστης.

Ἐγένετο τὸδε ἐν Σιατίστη

ἑτα βιε' μηνί Νοεμβρίῳ γ'

Ὁ Μητροπολίτης

Ὁ Σισανίας & Σιατίστης Παῖς

Ὁ Σισανίας & Σιατίστης Παῖς

Ύστερα εψάλη τρισάγιο υπέρ αναπαύσεως των ψυχών των πεσόντων της Μάχης της Σιατίστης 4/11/1912.

Η Δωρήτρια κ. Ταχμιντζή φρόντισε να γίνουν πλούσια όλα τα έθιμα που εμείς οι Σιατιστινοί διατηρούμε, για να τιμήσουμε νεκρούς συγγενείς μας.

Ως και η κορδέλα στις λαμπάδες της ιεροτελεστίας ήταν «λευκή», γιατί αναφέρονταν σε νέους ανθρώπους!

Μετά την ολοκλήρωση της ιεροτελεστίας αποχωρήσαμε έχοντας μαζί μας και τις αναμνηστικές κονκάρδες, που μας δώρισε η κ. Ταχμιντζή, και το Συναξάρι του Αγίου Ελευθερίου, που μας χάρισε ο σιατιστινός απόδημος στην Αυστραλία κ. Παντελής Π. Κυρατζής.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ Δ. ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ
Αρχιμανδρίτου (†)

ΒΙΟΙ ΑΓΙΩΝ

75

Ο ΑΓΙΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΤΥΠΟΥ-
ΚΑΝΙΓΓΟΣ 10, 106 77 ΑΘΗΝΑΙ

Το εκκλησάκι του Αγίου Ελευθερίου μας επιφύλαξε και άλλη έκπληξη!
Στις 15-12-2015, μέρα της γιορτής του Αγίου Ελευθερίου, έγινε εκεί η θεία Λειτουργία και μνημόσυνο για τις ψυχές εκείνων των σιατιστινών που γεννήθηκαν το 1912,1913,1914 και ονομάστηκαν Λευτέρηδες και Ελευθερίες- χωρίς να έχουν παππούδες ή γιαγιάδες με το όνομα αυτό. Πήραν το όνομα αυτό σαν δήλωση της χαράς των γονιών τους για την απελευθέρωσή τους από τον οθωμανικό ζυγό.

Τα ονόματα αυτά έφερε στο φως έρευνα της κ. Άννας Γκουτζιαμάνη-Στυλιανάκη και του κ. Χάρη Τύπα.

Τελειώνοντας την καταγραφή θα ήθελα να σημειώσω τη συνολική εικόνα που αποκόμισα από τη μεγάλη αυτή διαδικασία/προσφορά.

Η κ. Ναούμα Ταχμιντζή δεν χρηματοδότησε απλά την πραγματοποίηση του τάματος/δωρεάς της, αλλά συμμετείχε ενεργά στην όλη «περιπέτεια»!

Ήταν πάντα παρούσα στο χώρο, διάλεξε η ίδια τον εξοπλισμό του Ναού με αλλεπάλληλα ταξίδια στα εξειδικευμένα κέντρα, σεβάστηκε το προϋπάρχον στον χώρο τιμητικό μνημείο –δωρεά, στη δεκαετία του 1970, ενός άλλου συμπατριώτη μας, του Αλεξίου Λιάκου, και το σημαντικότερο: συνεχίζει να φροντίζει τον Ναό και τον περιβάλλοντα χώρο παντοιοτρόπως.

Έχει τα θερμά μας συγχαρητήρια!

Να είναι πάντα καλά και άξια!

ΣΧΕΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Δημοσίευμα / αφιέρωμα της τοπικής εφημερίδας ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Άρθρο της ιστοσελίδας της Ενορίας του Αγίου Νικολάου Σιάτιστας

Οι Ελευθερίες της Λευτεριάς, άρθρο του siatistanews.gr

Για το siatistanews.gr
Αικατερίνη Ζωγράφου